

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

13. februar 2003 *

I sag C-409/00,

Kongeriget Spanien ved M. López-Monís Gallego, som befuldmægtiget, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved D. Triantafyllou og S. Pardo, som befuldmægtigede, og med valgt adresse i Luxembourg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens beslutning 2001/605/EF af 26. juli 2000 om Spaniens støtteordning for anskaffelse af erhvervskøretøjer i henhold til samarbejdsaftalen af 26. februar 1997 mellem Industri- og Energiministeriet og Det Offentlige Kreditinstitut (EFT 2001 L 212, s. 34),

* Processprog: spansk.

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, J.-P. Puissochet (refererende dommer), og dommerne F. Macken og J.N. Cunha Rodrigues,

generaladvokat: S. Alber

justitssekretær: ekspeditionssekretær H.A. Rühl,

på grundlag af retsmøderapporten,

efter at parterne har afgivet mundtlige indlæg i retsmødet den 20. juni 2002, hvorunder Kongeriget Spanien var repræsenteret ved S. Ortiz Vaamonde, som befuldmægtiget, og Kommissionen ved D. Triantafyllou og S. Pardo,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 10. september 2002,

afsagt følgende

Dom

- ¹ Ved stævning indleveret til Domstolens Justitskontor den 10. november 2000 har Kongeriget Spanien i medfør af artikel 230, stk. 1, EF anlagt sag med påstand om

annullation af Kommissionens beslutning 2001/605/EF af 26. juli 2000 om Spaniens støtteordning for anskaffelse af erhvervskøretøjer i henhold til samarbejdsaftalen af 26. februar 1997 mellem Industri- og Energiministeriet og Det Offentlige Kreditinstitut (EFT 2001 L 212, s. 34, herefter »den anfægtede beslutning«).

Faktiske omstændigheder og den anfægtede beslutning

- 2 Den 26. februar 1997 indgik det spanske industri- og energiministerium og Det Offentlige Kreditinstitut (Instituto de Crédito Oficial, herefter »ICO«) en samarbejdsaftale, hvorved der indførtes en støtteordning for anskaffelse af erhvervskøretøjer (herefter »samarbejdsaftalen«). Samarbejdsaftalen trådte i kraft med tilbagevirkende kraft fra den 1. januar 1997 og udløb den 31. december 1997.
- 3 Samarbejdsaftalen afløste en tilsvarende støtteordning, som var genstand for Kommissionens beslutning 98/693/EF af 1. juli 1998 om den spanske ordning for støtte til indkøb af erhvervskøretøjer »Plan Renove Industrial« (august 1994 — december 1996) (EFT L 329, s. 23). I henhold til denne beslutnings artikel 2 udgør støtte, der ydes i form af godtgørelse, til fysiske personer eller små og mellemstore virksomheder (herefter »SMV«), der udfører bestemte transportaktiviteter, som udelukkende foregår på lokalt eller regionalt plan, til anskaffelse af erhvervskøretøjer i kategori D, ikke statsstøtte. I henhold til samme beslutnings artikel 3 og 4 fandt Kommissionen, at »[a]l anden støtte til fysiske personer og SMV udgør statsstøtte efter traktatens artikel 92, stk. 1«, og er ulovlig og uforenelig med fællesmarkedet, og at Kongeriget Spanien følgelig skulle tilbagesøge den pågældende støtte.

- 4 Kongeriget Spanien anlagde sag ved Domstolen med påstand om annullation af artikel 3 og 4 i beslutning 98/693. Ved dom af 26. september 2002, Spanien mod Kommissionen (sag C-351/98, Sml. I, s. 8031), annullerede Domstolen beslutningen i overensstemmelse med påstanden.
- 5 For så vidt angår nærværende søgsmål bemærkes, at samarbejdsaftalen har til formål at støtte fornyelsen af det spanske erhvervslivs vognpark ved at tilskynde selvstændige erhvervsdrivende personer og virksomheder, der opfylder fællesskabsdefinitionen af SMV, til at udskifte ældre erhvervskøretøjer med nye.
- 6 Med henblik herpå bestemmes det i samarbejdsaftalen, at fysiske personer, der betaler skat af økonomiske aktiviteter, og SMV kan få lån i op til fire år uden forlængelsesmulighed og for et maksimalt beløb på 70% af de støtteberettigede omkostninger. Et sådant lån svarer til en godtgørelse på maksimalt 85 000 ESP pr. lånt million ESP, dvs. 511 EUR pr. lånt 6 010 EUR. Subventionsækvivalenten for denne foranstaltning udgør således 8,5%.
- 7 Ydelse af et sådant lån er undergivet tre kumulative betingelser. For det første skal den fysiske person eller SMV anskaffe nye erhvervskøretøjer eller leje dem med henblik på senere køb. For det andet skal vedkommende forelægge et dokument fra vejdirektoratet og godtgøre, at et andet erhvervskøretøj er blevet taget uigenkaldeligt ud af drift med henblik på skrotning. Det er afgørende, at det pågældende køretøj har været indregistreret i Spanien i mindst syv år for vejtraktors vedkommende og mindst ti år for andre køretøjers vedkommende. For det tredje skal det nedkøbte køretøj i princippet erstattes af et køretøj med samme lasteevne.
- 8 Med henblik på at lette vurderingen af, om den tredje betingelse er opfyldt, sondres der i samarbejdsaftalen mellem seks køretøjskategorier, nemlig: (A)

landevejstraktorer og lastbiler med en totalvægt på over 30 tons, (B) lastbiler med en totalvægt på mellem 12 og 30 tons, (C) lastbiler med en totalvægt på mellem 3,5 og 12 tons, (D) stationcars, varevogne og erhvervskøretøjer med en totalvægt på indtil 3,5 tons, (E) busser, (F) påhængsvogne og sættevogne.

- 9 For så vidt angår finansieringen og betingelserne for ydelse af lånene bestemmes det i samarbejdsaftalen, at ICO til dette formål vil stille en kredit på 35 mia. ESP og indgå formidlingskontrakter med offentlige og private finansieringsinstitutter, som derefter yder lånene med godtgørelse til fysiske personer og SMV. Forskellen mellem ICO's rentesats for disse lån og den rentesats, der normalt anvendes ved finansieringstransaktioner, godtgøres af Industri- og Energiministeriet op til en grænse på 4,5 procentpoint. Dette statsindgreb anslås til et samlet beløb på 3 mia. ESP, dvs. ca. 18 mio. EUR.
- 10 Ved skrivelse af 26. februar 1997 anmeldte de spanske myndigheder samarbejdsaftalen til Kommissionen i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 93, stk. 3 (nu artikel 88, stk. 3, EF).
- 11 Ved skrivelse af 3. april 1997 anmodede Kommissionen de spanske myndigheder om supplerende oplysninger. Ved tre lejligheder anmodede de spanske myndigheder om en ekstra frist for indsendelse af de supplerende oplysninger. Ikke desto mindre havde de spanske myndigheder ved udløbet af den sidste frist, som Kommissionen havde givet dem, ikke tilsendt en eneste supplerende oplysning.
- 12 Ved skrivelse af 20. november 1997 oplyste Kommissionen de spanske myndigheder for det første om, at støtteordningen med tilbagevirkende kraft

ville blive anset for en ikke-anmeldt støtte, og for det andet om sin beslutning om at indlede en procedure i henhold til traktatens artikel 93, stk. 2. Kommissionen offentliggjorde denne skrivelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT 1999 C 29, s. 14) og opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

- 13 Ved skrivelse af 22. februar 1999 fremsatte Kongeriget Spanien sine bemærkninger over for Kommissionen. Ingen anden medlemsstat og ingen andre interesserede parter fremsatte bemærkninger. Herefter traf Kommissionen den anfægtede beslutning.
- 14 Efter at have beskrevet proceduren og samarbejdsaftalens indhold og efter at have gentaget de bemærkninger, der var fremsat af Kongeriget Spanien, konkluderede Kommissionen i afsnit IV i begrundelsen til den anfægtede beslutningen, at støtteordningen for anskaffelse af erhvervskøretøjer udgør statsstøtte i den betydning, begrebet anvendes i EF-traktatens artikel 92, stk. 1 (nu artikel 87, stk. 1, EF).
- 15 Kommissionen anførte for det første, at midlerne til finansiering af støtteordningen kommer fra det spanske industri- og energiministeriums budget. Den omtvistede støtte bliver således ydet ved hjælp af statsmidler.
- 16 Kommissionen fandt for det andet, at samarbejdsaftalen favoriserer bestemte virksomheder. Kommissionen bemærkede, at den pågældende støtteordning kun gælder anskaffelse af seks bestemte grupper af erhvervskøretøjer, som nævnes i aftalen, og at de potentielle støttemodtagere reelt kun vil være fysiske personer og virksomheder, som er i besiddelse af den slags køretøjer, og som beskæftiger sig med transport enten for egen regning eller mod betaling. Støtteordningen er således selektiv for så vidt angår materiel og personer.

- 17 For det tredje fastslog Kommissionen, at støtteordningen indfører en mekanisme, der svarer til anskaffelsesstøtte, idet den indebærer en reduktion af de støttemodtagende fysiske personers og SMV's normale driftsomkostninger. Det følger heraf, at støtten giver dem konkurrencemæssige fordele i forhold til andre erhvervsdrivende inden for sektoren.
- 18 For det fjerde anførte Kommissionen, at støtteordningen medfører forskelsbehandling mellem transportvirksomheder etableret i Spanien og transportvirksomheder, som ikke er hjemmehørende i Spanien, og at denne forskelsbehandling vil komme til udtryk inden for transportsektoren, som er blevet liberaliseret ved fællesskabsregulering både for så vidt angår international transport og cabotage. Kommissionen fandt, at støtteordningen således påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.
- 19 Imidlertid erkendte Kommissionen i den anfægtede beslutnings artikel 1, at når støttemodtageren for det første udfører aktiviteter uden for transportsektoren på lokalt eller regionalt plan, og når støtten til denne modtager for det andet alene vedrører anskaffelse af erhvervskøretøjer i aftalens kategori D, der normalt anvendes til transport af kort varighed, påvirker støtten ikke samhandelen mellem medlemsstaterne. Kommissionen konkluderede, at den økonomiske støtte af denne type ikke er statsstøtte i den betydning, begrebet anvendes i traktatens artikel 92, stk. 1.
- 20 Endelig fandt Kommissionen for så vidt angår den støtte, der ikke er omfattet af den situation, der er beskrevet ovenfor, at denne støtte ikke kunne undtages med henvisning til de minimis-reglen, der går ud på, at støtte på grund af dens ringe størrelse ikke anses for at fordreje konkurrencen eller påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne, og derfor ikke omfattes af traktatens artikel 92, stk. 1. Det fremgår nemlig af Kommissionens meddelelse fra 1992 om Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (SMV) (EFT C 213, s. 2, herefter »rammebestemmelserne af 1992 for statsstøtte til SMV«, og af Kommissionens meddelelse om de minimis-støtteordninger

(EFT 1996 C 68, s. 9, herefter »de minimis-meddelelsen«), at denne regel ikke finder anvendelse inden for transportsektoren, fordi denne sektor er karakteriseret ved et stort antal små virksomheder, og at selv relativt små beløb således kan have virkninger for konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstater. Den omtvistede støtteordning gælder ifølge Kommissionen for virksomheder, som driver transportvirksomhed for egen regning eller mod betaling. Det følger heraf, at de minimis-reglen ikke finder anvendelse.

- 21 Kommissionen konkluderede på dette grundlag, at støtte, der i henhold til samarbejdsaftalen ydes til fysiske personer med skattepligt i Spanien, og til SMV, bortset fra støtten som omhandlet ovenfor i præmis 19, udgør statsstøtte og derfor i princippet er uforenelig med fællesmarkedet.
- 22 Kommissionen fandt videre, at denne støtte er ulovlig. Navnlig kan den ikke omfattes af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), hvorefter støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrene eller økonomiske regioner kan betragtes som forenelig med fællesmarkedet, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse. Den omtvistede støtte opfylder ikke betingelserne i denne artikel. Kommissionen anførte, at støtten ikke har til formål at fremme udviklingen af en økonomisk aktivitet, og at støtten ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse.
- 23 For så vidt angår støttens formål bemærkede Kommissionen, at det fremgår af dens meddelelse om fællesskabsrammebestemmelser for statsstøtte til miljøbeskyttelse (EFT 1994 C 72, s. 3, herefter »rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse«), at statsstøtte kun er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), hvis en støtte, der har til formål at forbedre færdselssikkerheden og beskytte miljøet, kun dækker de ekstra investerings-

omkostninger, der er nødvendige for at opfylde standarder, der ligger over dem, lovgivningen allerede forlanger, eller for at opfylde nye obligatoriske miljøstandarder eller miljøkrav. Den omtvistede støtteordning skal imidlertid blot fremme udskiftningen af ældre erhvervskøretøjer uden hensyn til miljø- og/eller sikkerhedsmæssige målsætninger.

- 24 For så vidt angår den omtvistede støttes påvirkning af samhandelen fandt Kommissionen, at på et marked som transportmarkedet, der har overkapacitet, strider støtte til anskaffelse af motorkøretøjer i princippet mod den fælles interesse, selv om støttens eneste formål er, at eksisterende køretøjer udskiftes. Desuden kan støtte, hvis formål er at fritage en virksomhed for omkostninger, den ellers normalt skulle afholde til sin sædvanlige drift, ikke anses for at tjene den fælles interesse. Det følger heraf, at en sådan støtte ikke omfattes af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c).
- 25 Kommissionen bestemte på dette grundlag i den anfægtede beslutnings artikel 2, at den omtvistede støtte, bortset fra den støtte, der er nævnt ovenfor i præmis 19, var uforenelig med fællesmarkedet, og i beslutningens artikel 4, at Kongeriget Spanien havde pligt til straks at iværksætte tilbagebetaling af støtten.

Parternes påstande

- 26 Kongeriget Spanien har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede beslutning annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

27 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Anbringendet om annulation, der støttes på uklarheden i den anfægtede beslutnings dispositive del, afvises. Subsidiært fastslås det, at det er irrelevant eller ubegrundet.

— Kongeriget Spanien tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Søgsmålet

28 Kongeriget Spanien har fremført tre anbringender til støtte for sin påstand om annulation.

29 Det første anbringende vedrører uklarheden med hensyn til den anfægtede beslutnings dispositive del, idet beslutningens artikel 1 udskiller den del af støtten, der ikke kan betragtes som statsstøtte i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand, mens den spanske retsorden ikke hjemler mulighed for på nogen måde

at sondre mellem en sådan støtte og den støtte, der i beslutningens artikel 2 er fundet uforenelig med fællesmarkedet, og som derfor skal tilbagesøges.

- 30 Med sit andet anbringende har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionen har anlagt en åbenbart urigtigt skøn, idet den fandt, at den omtvistede støtte henhører under traktatens artikel 92, stk. 1's anvendelsesområde, selv om støtten ikke er selektiv og ikke medfører nogen konkurrencefordrejning.
- 31 Det tredje anbringende vedrører tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), idet Kommissionen fejlagtigt antog, at den omtvistede støtte ikke kunne tillades på grundlag af den undtagelse, der er fastsat i denne bestemmelse.
- 32 Da det er kun er fornødent at tage stilling til det første anbringende, hvis det andet og tredje anbringende forkastes, skal disse anbringender behandles først.

Andet anbringende om tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 1

- 33 Kongeriget Spanien har med sit andet anbringende gjort gældende, at den omtvistede støtte ikke er statsstøtte i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand. Dette anbringende består af to led. For det første er den omtvistede støtte ikke selektiv. For det andet kan støtten ikke fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene, og den påvirker ikke samhandelen mellem medlemsstaterne.

Første led, hvorefter Kommissionen fejlagtigt antog, at den omtvistede støtte er selektiv

— Parternes argumenter

- 34 For det første har Kongeriget Spanien bestridt Kommissionens vurdering, hvorefter samarbejdsaftalens retlige opbygning medfører en begunstigelse af visse kategorier af fysiske eller juridiske personer.
- 35 Kongeriget Spanien har gjort gældende, at samarbejdsaftalen på generel måde omfatter en række potentielle støttemodtagere. Selv om det er korrekt, at det forhold, at der stilles visse betingelser, der er gengivet ovenfor i præmis 7, har den virkning, at en fysisk eller juridisk person, der ikke opfylder disse betingelser, ikke kan få et lån, medfører dette ikke, at ordningen er selektiv og dermed i strid med traktatens artikel 92, stk. 1, fordi disse betingelser alene har til formål at sikre, at støttemodtagerne befinder sig i en objektivt identisk situation.
- 36 Videre har Kongeriget Spanien, som ikke bestrider, at samarbejdsaftalen udtrykkeligt udelukker store virksomheder fra sit anvendelsesområde, bemærket, at samarbejdsaftalen er del af et regelsæt, der har til formål at fremme miljøbeskyttelse, trafiksikkerhed og fornyelse af bilparken. Udelukkelsen af store virksomheder, som fornyer deres bilpark hyppigere og uden at have behov for støtte med henblik herpå, er nødvendig med henblik på sikring af ordningens funktion som omhandlet i Kommissionens beslutning 96/369/EF af 13. marts 1996 om skattemæssige afskrivningsfordele for tyske selskaber (EFT L 146, s. 42). Under disse omstændigheder burde Kommissionen have konkluderet, at ordningen ikke medfører nogen form for selektivitet.

- 37 For det andet har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionen med urette konkluderede, at samarbejdsaftalen var selektiv, fordi den kun omfatter visse typer af erhvervskøretøjer. Kongeriget Spanien har anført, at samarbejdsaftalen alene sonderer mellem de seks typer af køretøjer, der er opregnet ovenfor i præmis 8, for at gøre det muligt for støttemodtagerne at sikre sig, om de opfylder betingelsen om lastekapacitet, og for de kompetente myndigheder at kontrollere, at denne betingelse er overholdt. Under alle omstændigheder dækker disse kategorier samtlige erhvervskøretøjer.
- 38 For det tredje har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionen har anlagt et åbenbart urigtigt skøn, idet den fandt, at selv om samarbejdsaftalen ikke formelt var selektiv, var den det i praksis. Kongeriget Spanien har anført, at det i analogi med Domstolens dom af 17. juni 1999, Belgien mod Kommissionen (sag C-75/97, Sml. I, s. 3671, præmis 28), ikke er tilstrækkeligt til at fastslå, at der er tale om statsstøtte, at den omtvistede støtte i praksis ydes til visse virksomheder. Denne konklusion er i overensstemmelse med Kommissionens praksis, som navnlig er kommet til udtryk i Kommissionens meddelelse om kontrol med statsstøtte og nedsættelse af arbejdskraftsomkostningerne (EFT 1997 C 1, s. 10).
- 39 Endelig har Kongeriget Spanien anført, at der ved vurderingen af den omtvistede støtte må tages hensyn til definitionen af begrebet »specifikke subsidier« i aftalen om subsidier og udligningsforanstaltninger (herefter »aftalen om subsidier«), som er indeholdt i bilag IA til overenskomsten om oprettelse af Verdenshandelsorganisationen, der blev godkendt på Det Europæiske Fællesskabs vegne ved Rådets afgørelse 94/800/EF af 22. december 1994 for så vidt angår de områder, der hører under dets kompetence (EFT L 336, s. 1). I artikel 2, stk. 2.1, litra b), i aftalen om subsidier er det fastslået, at »[n]år den subsidieydende myndighed eller den lovgivning, i henhold til hvilken den subsidieydende myndighed udøver sin virksomhed, fastsætter objektive kriterier eller betingelser [...] for hvem, der er berettiget til at opnå subsidier og for størrelsen heraf, er der ikke tale om specificitet«. Udtrykket »objektive kriterier eller betingelser« omfatter i henhold til fodnote 2 i aftalen om subsidier »objektive kriterier eller betingelser [...] som er

neutrale, som ikke begunstiger visse virksomheder på bekostning af andre, og som er af økonomisk art og anvendes horisontalt, såsom antal beskæftigede eller virksomhedsstørrelse». I lyset af disse bestemmelser må det fastslås, at den omtvistede støtte ikke er specifik og derfor falder uden for begrebet statsstøtte i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand.

- 40 Kommissionen har hertil svaret, at den omtvistede støtte er selektiv.
- 41 For så vidt angår samarbejdsaftalens opbygning har Kommissionen for det første gjort gældende, at Kongeriget Spaniens argument om de horisontale og objektive betingelser for anvendelse af støtteordningen må forkastes. Det fremgår nemlig af Domstolens praksis, at sådanne betingelser er et af de elementer, der karakteriserer en støtteordning i modsætning til individuel støtte. Desuden ville det pågældende argument, hvis det blev taget til følge, have den virkning, at enhver støtteordning automatisk ville blive udelukket fra traktatens artikel 92, stk. 1's anvendelsesområde.
- 42 Kommissionen har for det andet gjort gældende, at argumentet om, at ordningen er berettiget, fordi der er tale om en ordning, der varetager opgaver i almenhedens interesse, og som udelukker store virksomheder på grundlag af et rationelt økonomisk kriterium, ligeledes må forkastes. For det første er argumentet kun relevant i forbindelse med ordninger oprettet i almenhedens interesse, som eksempelvis et skattesystem eller en social sikringsordning, men ikke i forbindelse med en støtteordning, selv om denne forfølger legitime mål. Kommissionen har i denne forbindelse henvist til Domstolens dom af 29. februar 1996, *Belgien mod Kommissionen* (sag C-56/93, Sml. I, s. 723, præmis 79), af 26. september 1996, *Frankrig mod Kommissionen* (sag C-241/94, Sml. I, s. 4551, præmis 20), og dommen af 17. juni 1999 i sagen *Belgien mod Kommissionen* (præmis 25), samt Rettens dom af 29. september 2000, *CETM mod Kommissionen* (sag T-55/99, Sml. II, s. 3207, præmis 53). Selv om det skulle være muligt at påberåbe sig en sådan begrundelse, har Kongeriget Spanien for det andet ikke i nærværende sag godtgjort, at der er tale om en sådan ordning, der varetager opgaver af i almenhedens interesse. For det tredje har Kommissionen anført, at selv hvis det er tilstrækkeligt at påvise, at den omtvistede støtteordning forfølger generelle formål med henblik på at godtgøre, at der allerede af den grund er tale om en ordning,

der varetager opgaver i almenhedens interesse, og som således falder uden for definitionen af begrebet statsstøtte, har Kongeriget Spanien ikke godtgjort, på hvilken måde den udelukkelse af store virksomheder, som er nødvendig for ordningens funktion, ikke kan anses for at være selektiv.

- 43 Kommissionen har videre gjort gældende, at argumentet om, at foranstaltninger, der kommer visse virksomheder mere til gode end andre, ikke nødvendigvis er selektive i traktatens artikel 92, stk. 1's forstand, ligeledes må forkastes. Dette argument vedrører nemlig kun de særlige område for foranstaltninger til opretholdelse af beskæftigelsen og kan derfor ikke overføres på omstændighederne i den foreliggende sag. Derimod kan Domstolens praksis vedrørende eksportstøtte anvendes analogt (dom af 10.12.1969, forenede sager 6/69 og 11/69, Kommissionen mod Frankrig, Sml. 1969, s. 143, org.ref.: Rec. s. 523, præmis 21, og af 7.6.1988, sag 57/86, Grækenland mod Kommissionen, Sml. s. 2855, præmis 8), og det må på dette grundlag konkluderes, at en støtteordning, der kommer samtlige fysiske personer og SMV, der anvender erhvervskøretøjer, til gode, men ikke fysiske personer eller SMV, der ikke anvender sådanne køretøjer, kan udgøre statsstøtte. Denne konklusion er i overensstemmelse med den vurdering, der fremgår af Kommissionens meddelelse af 1996 om Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (EFT C 213, s. 4, herefter »rammebestemmelserne af 1996 for statsstøtte til SMV«).
- 44 Endelig har Kommissionen gjort gældende, at lovligheden af den omtvistede støtte ikke skal vurderes i forhold til aftalen om subsidier, idet den har et andet formål end traktatens artikel 92, stk. 1.

— Domstolens bemærkninger

- 45 Traktatens artikel 92, stk. 1, definerer statsstøtte, der i princippet er uforenelig med fællesmarkedet, som støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver

tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.

- 46 Det skal indledningsvis bemærkes, at denne bestemmelse ikke sonderer under hensyn til grundene til eller til hensigten med de statslige interventioner, men bestemmelsen definerer disse i kraft af deres virkninger (dommen af 29.2.1996 i sagen Belgien mod Kommissionen, præmis 79, dommen i sagen Frankrig mod Kommissionen, præmis 20, og dommen af 17.6.1999 i sagen Belgien mod Kommissionen, præmis 25).
- 47 Det følger heraf, at der med hensyn til anvendelsen af traktatens artikel 92, stk. 1, udelukkende skal tages stilling til, om en statslig foranstaltning som led i en bestemt retlig ordning kan begunstige »visse virksomheder eller visse produktioner« i forhold til andre virksomheder, der under hensyntagen til det formål, der forfølges med den pågældende ordning, befinder sig i en tilsvarende faktisk og retlig situation (dom af 8.11.2001, sag C-143/99, Adria-Wien Pipeline og Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke, Sml. I, s. 8365, præmis 41; jf. tillige i samme retning dom af 1.12.1998, sag C-200/97, Ecotrade, Sml. I, s. 7907, præmis 41, og dommen af 17.6.1999 i sagen Belgien mod Kommissionen, præmis 26). I bekræftende fald opfylder den pågældende foranstaltning den betingelse om selektivitet, der er afgørende for begrebet statsstøtte, som omhandlet i denne bestemmelse.
- 48 Hverken den omstændighed, at et stort antal virksomheder kan blive omfattet af foranstaltningen, eller at disse virksomheder hører til i forskelligartede erhvervssektorer, er tilstrækkelig til at rejse tvivl med hensyn til støttens selektive karakter, og følgelig til, at foranstaltningen ikke kvalificeres som statsstøtte (dommen af 17.6.1999 i sagen Belgien mod Kommissionen, præmis 32, og Adria-Wien Pipeline og Wietersdorfer & Zementwerke-dommen, præmis 48).

- 49 I nærværende sag fremgår det for det første af sagens akter, at opbygningen af den støtteordning, der er indført ved samarbejdsaftalen, i det omfang aftalen har til formål at begunstige, og faktisk har begunstiget fysiske personer og SMV, der beskæftiger sig med transport for egen regning eller mod betaling, er selektiv. Kongeriget Spaniens argument om, at samarbejdsaftalen er undergivet objektive kriterier, der finder horisontal anvendelse, må forkastes, da dette argument alene kunne tjene til at påvise, at den omtvistede støtte henhører under en støtteordning, og ikke udgør individuel støtte.
- 50 Det fremgår videre, at samarbejdsaftalen udtrykkeligt udelukker store virksomheder fra sit anvendelsesområde, selv om disse virksomheder har købt eller måtte købe et nyt erhvervskøretøj i løbet af den periode, hvor støtteordningen var i kraft, og på denne måde har bidraget til formålet om fornyelse af bilparken på samme måde som fysiske personer og SMV.
- 51 Kongeriget Spanien har ikke desto mindre gjort gældende, at denne udelukkelse er selve konsekvensen af den ordning, der varetager opgaver i almenhedens interesse, som den omtvistede støtte er en del af.
- 52 Det følger af fast retspraksis, at begrebet statsstøtte ikke omfatter statslige foranstaltninger, hvorved der indføres en differentieret behandling af virksomheder, når denne differentiering er en følge af arten og opbygningen af den ordning, der varetager opgaver i almenhedens interesse, og som disse foranstaltninger er en del af. I så fald kan den pågældende foranstaltning i princippet ikke anses for selektiv, selv om den skaber en fordel for de virksomheder, der kan komme i betragtning (jf. i denne retning dom af 17.3.1993, forenede sager C-72/91 og C-73/91, *Slooman Neptun*, Sml. I, s. 887, præmis 21).
- 53 Kongeriget Spanien har imidlertid ikke i nærværende sag bevist, at der er tale om en ordning, der varetager opgaver i almenhedens interesse, men blot opregnet de

hensyn af almen interesse, som den omtvistede støtteordning har til formål eller til følge at tilgodese, nemlig miljøbeskyttelse og trafiksikkerhed.

- 54 Disse hensyn — hvor legitime de end måtte være, og selv hvis de måtte være tilgodeset — er irrelevante ved vurderingen af en statslig foranstaltning i forhold til traktatens artikel 92, stk. 1, således som det er bemærket ovenfor i præmis 46.
- 55 Under alle omstændigheder er de opgaver, der er tale om i nærværende sag, de opgaver, der opstår som følge af, at det er nødvendigt for virksomhederne at forny deres erhvervskøretøjer. Den omtvistede støtte består således i en lempelse af de omkostninger, som under normale handelsbetingelser, skulle afholdes over de pågældende virksomheders budget (jf. dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 43). Det følger heraf, at den omtvistede støtte ikke kan betragtes som et led i arten og opbygningen af en hvilken som helst ordning, der varetager opgaver i almenhedens interesse, og at Kommissionen derfor med rette antog, at støtten var selektiv.
- 56 Desuden kan den omstændighed, at den omtvistede støtte eventuelt ikke måtte være omfattet af begrebet »specifikke subsidier« i aftalen om subsidier, ikke begrænse rækkevidden af definitionen af begrebet statsstøtte i traktatens artikel 92, stk. 1 (dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 44).
- 57 Det følger heraf, uden at det er fornødent at vurdere de øvrige argumenter Kongeriget Spanien har fremført, at første led af det andet anbringende må forkastes.

Andet led af det andet anbringende om, at Kommissionen fejlagtigt antog, at den omtvistede støtte påvirker konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne, og at støtten under alle omstændigheder er udtryk for forskelsbehandling

— Parternes argumenter

- 58 For så vidt angår støttens hævdede påvirkning af konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat traktatens bestemmelser om statsstøtte, idet den afviste at anvende de minimis-reglen. Kongeriget Spanien har videre anført, at selv om de fysiske og juridiske personer, der har modtaget den omtvistede støtte, således som Kommissionen har hævdet, udøver virksomhed inden for transportsektoren, må det fremhæves, at støtten omfatter et beløb, der er lavere end det tærskelbeløb på 100 000 EUR pr. treårig periode, under hvilket beløb traktatens artikel 92, stk. 1, ikke finder anvendelse. Dette forhold burde have ledt Kommissionen til at konkludere, at den omtvistede støtte ikke udgør statsstøtte i denne artikels forstand.
- 59 Kommissionen har heroverfor anført, at det ville have været ulovligt at anvende de minimis-reglen. Under alle omstændigheder fordrejer den omtvistede støtte konkurrencen.
- 60 Kommissionen har gjort gældende, at støttemodtagerne driver virksomhed inden for transportsektoren, og at Kongeriget Spanien for det første ikke har bestridt, at denne sektor er udelukket fra de minimis-reglens anvendelsesområde, og for det andet blot har anmodet om, at de minimis-reglen undtagelsesvis anvendes i nærværende sag.
- 61 Kommissionen har anført, at den udtrykkelige ordlyd af de minimis-meddelelsen og den omstændighed, at den regel, som meddelelsen opstiller, er en undtagelse fra traktatens artikel 92, stk. 1, og derfor som sådan skal undergives en streng fortolkning, bevirker, at der ikke er mulighed for at gøre undtagelse. Retten har

bekræftet denne fortolkning i præmis 130 i dommen i sagen CETM mod Kommissionen. Kommissionen har ligeledes henvist til retsvirkningen af meddelelserne og rammebestemmelserne om statsstøtte. Sådanne retsakter har bindende virkning, i første række for Kommissionen selv, således som det navnlig fremgår af Domstolens dom af 24. marts 1993, CIRFS m.fl. mod Kommissionen (sag C-313/90, Sml. I, s. 1125, præmis 34-36), og Rettens dom af 5. november 1997, Ducros mod Kommissionen (sag T-149/95, Sml. II, s. 2031, præmis 61). Det må på dette grundlag konkluderes, at Kongeriget Spanien ikke kunne anmode Kommissionen om at fravige betingelserne for anvendelse af de minimis-reglen til fordel for den omtvistede støtte.

- 62 Kommissionen har videre anført, at sektoren for godstransport ad landevej er karakteriseret ved stærk konkurrence mellem adskillige SMV. Domstolen har således fastslået, at under sådanne omstændigheder vil også en forholdsvis beskeden støtte fordreje konkurrencen (dom af 21.3.1991, sag C-303/88, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 1433, præmis 27), navnlig under hensyn til støttens kumulerede virkninger. Det følger heraf, at traktatens artikel 92, stk. 1, altid finder anvendelse på en sådan støtte, herunder når støttebeløbet er så lavt, at de minimis-reglen i princippet burde have fundet anvendelse (Rettens dom af 30.4.1998, sag T-214/95, Vlaams Gewest mod Kommissionen, Sml. II, s. 717, præmis 46).
- 63 Under alle omstændigheder har Kommissionen gjort gældende, at allerede af den grund, at støtten til anskaffelse af erhvervskøretøjer ydes til SMV, der er aktive inden for en sektor, der er blevet åbnet for konkurrence ved fællesskabsbestemmelser, fordrejer eller truer den med at fordreje konkurrencevilkårene til skade for virksomheder etableret i andre medlemsstater.
- 64 For så vidt angår argumentet om, den omtvistede støtte er udtryk for forskelsbehandling, har Kongeriget Spanien gjort gældende, at samarbejdsaftalen ikke indebærer nogen forskelsbehandling mellem spanske statsborgere og statsborgere fra andre medlemsstater. For det første er muligheden for at få støtte hverken undergivet et krav om, at køberen af erhvervskøretøjet skal være spansk statsborger, eller at vedkommende er etableret i Spanien. Endvidere indebærer

den anden betingelse, der er gengivet ovenfor i præmis 7, og hvorefter støttemodtageren skal fremlægge dokumentation for, at et køretøj, der har været indregistreret i Spanien i mindst syv år for vejtraktors vedkommende og mindst ti år for andre køretøjs vedkommende, er blevet taget uigenkaldeligt ud af drift med henblik på skrotning, ikke på nogen måde forskelsbehandling af statsborgere fra andre medlemsstater end Kongeriget Spanien. Eftersom der ikke stilles krav om, at køberen af et nyt erhvervskøretøj også skal være ejeren af det udskiftede køretøj, vil køberen have mulighed for at indgå en kontrakt med tredjemand, som ejer et køretøj, der er indregistreret i Spanien, med henblik på at modtage støtte i henhold til samarbejdsaftalen. Endelig gælder kravet om indregistrering i Spanien både for køretøjer, der er fremstillet i Spanien, og for importerede køretøjer.

65 Hvis det endelig skulle vise sig, at der i praksis er meget få statsborgere fra andre medlemsstater end Kongeriget Spanien, der har fået den omtvistede støtte, kan dette forklares med faktiske omstændigheder, der er uafhængige af støtteordningen, eksempelvis det forhold, at sådanne personer foretrækker at anmode om støtteforanstaltninger eller finansiering, der eksisterer i deres egen medlemsstat.

66 Kommissionen har hertil bemærket, at Kongeriget Spaniens argumenter i den forbindelse er irrelevante eller under alle omstændigheder må forkastes, fordi betingelsen om indregistrering i Spanien under alle omstændigheder i sig selv udgør en forbudt forskelsbehandling.

— Domstolens bemærkninger

67 Indledningsvis bemærkes, at der må sondres mellem, om den omtvistede støtte er ydet til fysiske eller juridiske personer, der beskæftiger sig med transport for egen regning (herefter »virksomheder, der ikke har transport som erhverv«), eller til fysiske eller juridiske personer, der beskæftiger sig med transport mod betaling (herefter »virksomheder, der har transport som erhverv«). Forskellen mellem de

situationer, som de to grupper befinder sig i, er af en sådan karakter, at de ikke kan antages at tilhøre samme sektor eller at være aktive på samme marked (dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 48).

- 68 Hvad for det første angår støtten ydet til virksomheder, der ikke har transport som erhverv, fremgår det af den dom, der er nævnt i foregående præmis, at Kommissionen ganske vist var beføjet til at undersøge eventuelle virkninger for transportsektoren af den omtvistede støtte, men Kommissionen kunne ikke uden videre behandle disse virksomheder, som om de var virksomheder, der har transport som erhverv (dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 49).
- 69 Kommissionen kan ganske vist i sine meddelelser og i de rammebestemmelser, den udsteder, under overholdelse af traktaten og som led i udøvelsen af sit skøn ved vurderingen af de mulige økonomiske virkninger af støtteforanstaltninger, bortset fra visse sektorer, som er kendetegnet ved særlige konkurrencevilkår, lægge til grund, at støtte under et vist beløb ikke påvirker samhandelen og derfor ikke omfattes af traktatens artikel 92 og 93. Imidlertid er disse meddelelser og rammebestemmelser i første række bindende for Kommissionen selv (dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 52 og 53).
- 70 Transportsektoren er ganske vist udtrykkeligt undtaget fra anvendelsesområdet for de minimis-reglen i medfør af de minimis-meddelelsen og rammebestemmelserne af 1992 og 1996 for statsstøtte til SMV, men denne undtagelse skal fortolkes strengt. Undtagelsen kan således ikke udvides til ligeledes at omfatte virksomheder, der ikke har transport som erhverv.
- 71 Det følger heraf, at Kommissionen ikke kunne afvise at vurdere, om den omtvistede støtte til virksomheder, der ikke har transport som erhverv, kunne omfattes af de minimis-reglen (jf. i denne retning dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 50).

- 72 I nærværende sag fremgår det af sagens akter, at den omtvistede støtte pr. støttemodtager maksimalt udgjorde 511 EUR pr. 6 010 lånt EUR. Selv om det ikke kan udelukkes, at visse virksomheder, der ikke har transport som erhverv, i løbet af den periode, samarbejdsaftalen var i kraft, har kunnet modtage støtte flere gange, og at det samlede støttebeløb for disse modtagere derfor oversteg 100 000 EUR, er det ikke desto mindre umuligt at lægge til grund *a priori*, at de minimis-reglen ikke finder anvendelse for denne type af virksomheder.
- 73 Den anfægtede beslutnings artikel 2 og 4 må derfor annulleres, i det omfang de vedrører den del af den omtvistede støtte, der er ydet til virksomheder, der ikke har transport som erhverv, og hvor støtten var lavere end den de minimis-tærskel, som er fastsat i de meddelelser og rammebestemmelser, som var gældende på datoen for ydelsen af støtten.
- 74 Hvad for det andet angår en eventuel støtte over de minimis-tærsklen, som er ydet til virksomheder, der ikke har transport som erhverv, kan det i visse tilfælde fremgå af selve de omstændigheder, hvorunder støtten ydes, at den kan påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne og fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene. I sådanne tilfælde påhviler det Kommissionen at angive disse omstændigheder i beslutningens begrundelse (jf. dom af 13.3.1985, forenede sager 296/82 og 318/82, Nederlandene og Leeuwarder Papierwarenfabriek mod Kommissionen, Sml. s. 809, præmis 24, af 24.10.1996, forenede sager C-329/93, C-62/95 og C-63/95, Tyskland m.fl. mod Kommissionen, Sml. I, s. 5151, præmis 52, og af 19.10.2000, forenede sager C-15/98 og C-105/99, Italien og Sardegna Lines mod Kommissionen, Sml. I, s. 8855, præmis 66).
- 75 I nærværende sag indeholder den anfægtede beslutning en vurdering af den omtvistede støttes påvirkning af transportsektoren. Kommissionen fandt, uden at blive modsagt på dette punkt af Kongeriget Spanien, i betragtning 24 og 25 til den anfægtede beslutning, at støtten kunne begunstige støttemodtagerne i konkurrencemæssig sammenhæng til skade for store virksomheder etableret i Spanien.

Kommissionen præciserede ligeledes, at liberaliseringen af vejtransportsektoren har skabt forudsætningerne for konkurrence inden for Fællesskabet på området for international transport og cabotage. Denne begrundelse er tilstrækkelig med henblik på redegørelsen for den faktiske eller potentielle virkning af støtten for konkurrencen såvel som for støttens påvirkning af samhandelen mellem medlemsstaterne (jf. dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 58).

- 76 Hvad for det tredje angår den omtvistede støtte, der er ydet til virksomheder, der har transport som erhverv, og hvor beløbet lå under de minimis-tærsklen, bemærkes det, at når støtte ydes til virksomheder, der er aktive inden for en sektor, hvor de minimis-reglen ikke finder anvendelse, og når der er en stærk konkurrence inden for denne sektor, kan selv en relativt beskeden støtte påvirke konkurrencen og samhandelen mellem medlemsstaterne (dom af 11.11.1987, sag 259/85, Frankrig mod Kommissionen, Sml. s. 4393, præmis 24, dommen i sagen Italien mod Kommissionen, præmis 27, og dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 63).

- 77 I nærværende sag har Kommissionen, uden at blive modsagt af Kongeriget Spanien, antaget, at inden for en sektor, hvor der er overkapacitet, som f.eks. transportsektoren, er der nødvendigvis en stærk konkurrence. Med forbehold for det tilfælde, at visse erhvervsdrivende inden for sektoren måtte have udvist en konkurrencebegrænsende adfærd, hvilket ingen af sagens parter har gjort gældende skulle være tilfældet i nærværende sag, er den af Kommissionen anførte begrundelse tilstrækkelig til, at det for det første kan fastslås, at den omtvistede støtte er omfattet af traktatens artikel 92, stk. 1, og for det andet, at støtten fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene og påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne i denne artikels forstand.

- 78 Hvad endelig angår den omtvistede støtte ydet til virksomheder, der har transport som erhverv, med et beløb, der overstiger de minimis-tærsklen, er den anfægtede

beslutnings begrundelse, således som beskrevet ovenfor i præmis 75, så meget desto mere tilstrækkelig.

- 79 Uden at det er fornødent at tage stilling til de øvrige argumenter, Kongeriget Spanien har fremført, følger det af det foregående, at det andet led af det andet anbringende må tages til følge for så vidt angår støtte ydet til virksomheder, der ikke har transport som erhverv, med et beløb under de minimis-tærsklen, mens anbringendet i øvrigt forkastes.

Tredje anbringende om tilsidesættelse af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og om den anfægtede beslutnings utilstrækkelige og selvmodsigende begrundelse

Parternes argumenter

- 80 Kongeriget Spanien har gjort gældende, at for det tilfælde, at den omtvistede støtte må antages at udgøre statsstøtte, burde Kommissionen have godkendt støtten på grundlag af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), fordi støtten er begrundet i hensynet til miljøbeskyttelse og til forbedring af trafiksikkerheden.
- 81 Kongeriget Spanien har videre gjort gældende, at Kommissionen begik adskillige fejl i forbindelse med vurderingen og kvalificeringen af den omtvistede støtteordning.

- 82 Kommissionen har fejlagtigt nægtet at anerkende, at samarbejdsaftalen havde en ubestridelig virkning for miljøbeskyttelsen og trafiksikkerheden. På grundlag af det forhold alene, at samarbejdsaftalen havde til formål at gennemføre en fornyelse af den spanske vognpark af erhvervskøretøjer, i princippet med konstant kapacitet, bevirkede støtteordningen, at gennemsnitsalderen for disse køretøjer sænkedes, og dermed, at emissionen af forurenende gasser (CO₂ og NO₂) blev reduceret. For det andet, og af samme grunde, sikrede støtteordningen en øget trafiksikkerhed.
- 83 Flere retlige konsekvenser følger af Kommissionens fejlagtige vurdering.
- 84 Hvad for det første angår miljøbeskyttelsen har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionen har tilsidesat traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), idet den lagde rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse til grund for afvisningen af at godkende den omtvistede støtte, fordi den fandt, at der var tale om støtte til investering. De relevante bestemmelser i rammebestemmelserne, hvorefter statsstøtte til investeringer kun er omfattet af undtagelsen i traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), såfremt støtten kun dækker de ekstra investeringsomkostninger, der er nødvendige for at opfylde standarder, der ligger over dem, lovgivningen allerede forlanger, eller for at opfylde nye obligatoriske miljøstandarder eller miljøkrav, skal opfattes som et regelsæt, der er vejledende med hensyn til den praksis, som Kommissionen påtænker at følge, og som finder anvendelse med forbehold for traktatens artikel 92. Rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse kan følgelig ikke have til virkning at begrænse anvendelsesområdet for traktatens artikel 92 til kun at omfatte de tilfælde, som rammebestemmelserne omfatter. Det følger heraf, at den omtvistede støtte burde have været godkendt som investeringsstøtte, selv om støtten ikke opfylder samtlige de specifikke kriterier, der er fastsat i rammebestemmelserne.
- 85 Det følger ifølge Kongeriget Spanien heraf, at Kommissionen fejlagtigt konkluderede, at den omtvistede støtte var ulovlig.

- 86 Kongeriget Spanien har tilføjet, at selv hvis det antages, at støtten ikke udgjorde investeringsstøtte, men driftsstøtte, konkluderede Kommissionen fejlagtigt, at støtten under alle omstændigheder faldt uden for anvendelsesområdet for traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Det følger nemlig af Rettens praksis, at en sådan støtte under visse omstændigheder er omfattet af undtagelsen i denne artikel (jf. dom af 8.6.1995, sag T-459/93, Siemens mod Kommissionen, Sml. II, s. 1675, præmis 48, og af 27.1.1998, sag T-67/94, Ladbroke Racing mod Kommissionen, Sml. s. II, s. 1, præmis 123 til 165). Desuden fremgår det af adskillige meddelelser om statsstøtte, at driftsstøtte kan være omfattet af artikel 92, stk. 3, litra c). I beslutning 2000/410/EF af 22. december 1999 om den støtteordning, Frankrig planlægger at indføre til fordel for den franske havnesektor (EFT 2000 L 155, s. 52), godkendte Kommissionen driftsstøtte under henvisning til en række forhold, herunder støttens begrænsede økonomiske virkninger, det forhold, at støttemodtagerne var SMV, og at ingen berørt tredjemand havde rejst indvendinger. De samme forhold gør sig gældende i nærværende sag. Kommissionen burde således have godkendt den omtvistede støtte.
- 87 Hvad for det andet angår trafiksikkerheden har Kongeriget Spanien gjort gældende, at Kommissionens vurdering ligeledes hviler på et åbenbart fejlagtigt grundlag. Under alle omstændigheder savner Kommissionens vurdering begrundelse. Det følger heraf, at den omtvistede støtte, selv om den ikke kunne godkendes med henvisning til miljøbeskyttelse, i det mindste burde have været godkendt i betragtning af støttens bidrag til trafiksikkerheden.
- 88 Endelig har Kongeriget Spanien gjort gældende, at den anfægtede beslutning indeholder modstridende begrundelser, der tillige er mangelfulde. Kommissionen kvalificerede den omtvistede støtte som henholdsvis investeringsstøtte (betragtning 35 til den anfægtede beslutning) og som driftsstøtte (betragtning 38 til den anfægtede beslutning).

- 89 Kommissionen har hertil bemærket, at i modsætning til, hvad Kongeriget Spanien har gjort gældende, har den omtvistede støtteordning hverken til formål eller til følge at bidrage til en øget miljøbeskyttelse eller forbedre trafiksikkerheden. Tværtimod ydes den omtvistede støtte i forhold til køretøjets samlede værdi, uden henvisning til meromkostningerne for miljø eller sikkerhed. Ikke desto mindre kan det medgives, at støtten kan have en gavnlig virkning inden for de to områder.
- 90 En sådan virkning er ifølge Kommissionen imidlertid ikke tilstrækkelig til, at den omtvistede støtte omfattes af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Rammebestemmelserne for statsstøtte til miljøbeskyttelse, som må antages at finde analog anvendelse for så vidt angår trafiksikkerhed, stiller nemlig krav om, at den pågældende støtte skal have miljøbeskyttelse som specifikt formål. Ydermere er det i rammebestemmelserne fastsat, at støtten skal være begrænset til lige netop at kompensere for meromkostningerne for de pågældende virksomheder, hvilket helt klart ikke er tilfældet i nærværende sag. Desuden er det nødvendigt, at den omtvistede støtte ikke strider mod den fælles interesse. Der er imidlertid visse forhold, som eksempelvis overkapaciteten inden for transportsektoren, der peger i retning af, at støtteordningen for at være i overensstemmelse med den fælles interesse skulle have haft til formål at reducere den eksisterende kapacitet, og ikke at fastholde den, som den var.
- 91 Kommissionen har videre gjort gældende, at den omtvistede støtte ikke kan kvalificeres som investeringsstøtte. For det første har støtten ikke den præcise karakter, der karakteriserer denne type af støtte. For det andet omfatter støtten de omkostninger, som virksomhederne normalt selv skulle afholde i forbindelse med deres sædvanlige aktiviteter. Kommissionen har i denne forbindelse navnlig henvist til dom af 8. marts 1988, *Exécutif régional wallon og Glaverbel mod Kommissionen* (forenede sager 62/87 og 72/87, Sml. s. 1573, præmis 31 til 34).

- 92 Endelig har Kommissionen gjort gældende, at den anfægtede beslutning er tilstrækkeligt retligt begrundet og ikke indeholder modstridende begrundelser.

Domstolens bemærkninger

- 93 Ved anvendelsen af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), råder Kommissionen over et vidt skøn, hvis udøvelse indebærer økonomiske og sociale vurderinger, som må foretages i en fællesskabssammenhæng (jf. f.eks. dom af 24.2.1987, sag 310/85, Deufil mod Kommissionen, Sml. s. 901, præmis 18). Domstolens kontrol med udøvelsen af dette skøn skal begrænses til en efterprøvelse af, om procedurereglerne og begrundelsesforskrifterne er overholdt, om de omstændigheder, der er lagt til grund, er materielt korrekte, og om der ikke er begået en retlig fejl eller foretaget et åbenbart urigtigt skøn ved vurderingen af de faktiske omstændigheder eller begået magtfordrejning (jf. dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 74).
- 94 Det fremgår af selve ordlyden af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c), og artikel 93, at Kommissionen »kan« betragte den form for støtte, der er omhandlet i den førstnævnte bestemmelse, som forenelig med fællesmarkedet. Heraf følger, at selv om Kommissionen altid bør tage stilling til, om en statsstøtte, som den fører tilsyn med, er forenelig med fællesmarkedet, selv om støtten ikke er anmeldt til Kommissionen (jf. dom af 14.2.1990, sag C-301/87, Frankrig mod Kommissionen, den såkaldte »Boussac Saint Frères-dom«, Sml. I, s. 307, præmis 15-24), er den ikke forpligtet til at erklære en sådan støtte for forenelig med fællesmarkedet.

- 95 Som anført ovenfor i præmis 69 er Kommissionen dog for det første bundet af de rammebestemmelser eller meddelelser, som den vedtager som led i sit tilsyn med statsstøtte, såfremt disse ikke afviger fra traktatens bestemmelser, og de er blevet accepteret af medlemsstaterne. For det andet skal Kommissionen i henhold til artikel 253 EF begrunde sine beslutninger, herunder de beslutninger, som den træffer i medfør af traktatens artikel 92, stk. 3, litra c) (jf. dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 76).
- 96 Det fremgår af rammebestemmelserne om statsstøtte til miljøbeskyttelse, at spørgsmålet om, hvorvidt støtten er kvalificeret som investeringsstøtte eller driftsstøtte, er afgørende. For hver af de pågældende typer støtte findes der nemlig særskilte ordninger (jf. dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 77 til 80).
- 97 I den foreliggende sag er det imidlertid ikke muligt ved en gennemgang af den anfægtede beslutning klart at fastslå, om Kommissionen anså den omtvistede støtte for investeringsstøtte eller driftsstøtte. Således tyder betragtning 35 til den anfægtede beslutning på, at der er tale om investeringsstøtte, mens betragtning 38 tyder på, at der er tale om driftsstøtte.
- 98 Det skal imidlertid klart og utvetydigt fremgå af den begrundelse, som kræves efter artikel 253 EF, hvilke betragtninger den fællesskabsinstitution, som har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte kan gøre sig bekendt med baggrunden for den trufne foranstaltning med henblik på i givet fald at forsvare deres rettigheder, såvel som for, at Fællesskabets retsinstanser kan udøve deres kontrol (jf. dommen i sagen Spanien mod Kommissionen, præmis 82).
- 99 Følgelig er den anfægtede beslutning behæftet med en begrundelsesmangel hvad angår den omstændighed, at den støtteordning, som er indført ved samarbejdsaftalen, er uforenelig med betingelserne i rammebestemmelserne om statsstøtte til miljøbeskyttelse.

- 100 Der må derfor, henset til bemærkningerne i præmis 79 og 99, gives Kongeriget Spanien medhold i dets påstande, og den anfægtede beslutnings artikel 2 og 4 må annulleres, hvorved det er uforment at undersøge det første anbringende, som Kongeriget Spanien har fremført.

Sagens omkostninger

- 101 I henhold til procesreglementets artikel 69, stk. 2, pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Da Kongeriget Spanien har nedlagt påstand om, at Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger, og Kommissionen har tabt sagen, bør det pålægges den at betale sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

- 1) Artikel 2 og 4 i Kommissionens beslutning 2001/605/EF af 26. juli 2000 om Spaniens støtteordning for anskaffelse af erhvervskøretøjer i henhold til samarbejdsaftalen af 26. februar 1997 mellem Industri- og Energiministeriet og Det Offentlige Kreditinstitut annulleres.

2) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber betaler sagens omkostninger.

Puissochet

Macken

Cunha Rodrigues

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 13. februar 2003.

R. Grass

J.-P. Puissochet

Justitssekretær

Formand for Tredje Afdeling